

да не би да повредятъ на себе си. „Въпроса е много важенъ, говори президента на съвѣта; вижда се, като че ще се рѣши въ удовлетворителенъ смисълъ, но ето колко съмнѣния възникватъ! Послѣ и всѣкий единъ отъ министрите иска думата и съ еднакво краснорѣчие говори и за и противъ. По тоя начинъ, обсѫжданието се продължава, но рѣшеніе не се постановява, и министерския съвѣтъ завършва съ това, че прѣдставя всичко на мѣдростта на негово величество султана. Прѣзъ това, султана, благодарение на упоителното влияние на никотина доходи въ блаженното състояние на кейфа; безплодното барборане на министрите му възбужда въ него отвръщение. „До утрѣ, казва той, и отива въ харема“.

Една отъ голѣмитѣ злини на парламентарната система отъ тоя родъ, както се практикува въ извѣстни страни, — е твърдѣ честото смѣнуваніе на министрите. Но въ Турция това зло достига своя максимумъ. Така отъ 1876 година до 1882, сѫ смѣнени 18 кабинета. Въ 1881 година Вефикъ свалилъ Саида и станалъ великий визиръ. На утрѣто възвѣржествовалъ пакъ Сайдъ и тѣй сѫщо свалилъ Вефика. По тоя начинъ, капитизът на деспотизма приносѣтъ много повече вреда, отколкото борбитѣ на политическите партии.

Друго зло се заключава въ слѣдующето: металличните монети сѫ рѣдкостъ, а монетната система се намира въ състояние по лошо, отколкото въ срѣднитѣ вѣкове. Изведнаждѣ биле запрѣтени и кайметата, съ които се исплащатъ голѣми сумми, и мѣдните дребни пари. А пѣкъ турската златна лира, 22 лева и 70 ст., се срѣща рѣдко, и изъ рѣцѣ ходятъ рѣдките меджидиета 20 гроша, безчисленните и оцапани *алтѣлжци, бешлици и грошове*, относителната цѣнностъ на които въ сравнение съ лирата, постоянно се измѣнува. Освѣнъ това, въ всѣка улица ще видите голѣмо множество сарафи, и за регулираніе даже дребните покупки, къмъ тѣхъ трѣбва да прибѣгватъ всички и особено простонародието. Проистекающитѣ оттука неудобства просто не сѫ за тѣрпѣніе: тий прѣчатъ на сношенията и благоприятствоватъ на прѣкуповачите. Срѣдство про-